Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація "Svoboda" 30 Montgomery Street Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237 (201) 434-0807 (201) 434-3036
УНСоюз: (201) 451-2200

РІК XCI. Ч. 163. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 25-го СЕРПНЯ 1984 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, SATURDAY, AUGUST 25, 1984 No. 163. VOL. XCI.

ПРЕЗИДЕНТ РЕҐЕН МАЄ ЗУСТРІТИСЯ З ҐРОМИКОМ

Вашінгтон. — В останніх днях представник Уряду Джеймс Гудбай відбув дводенні розмови із представником СССР Олегом Ґріневским на тему забезпечення Европи від несподіваної атаки.

Про ці розмови на прохання Москви не подано ніяких інформацій, щоб не було враження, що відносини поміж СССР і ЗСА поправилися. З другої сторони однак, ЗСА залежить на тому, щоб нав'язати новий контакт поміж обидвома країнами і тим опрокинути закиди, що, мовляв, ЗСА не хоче ніяких переговорів з Москвою.

В телефонічному інтерв'ю з журналістами Дж. Гудбай заявив, що є певні надії на дальші розмови, але годі тепер передбачити їх вислідди. Він уважає, що представники СССР навмисно проволікають усі справи з уваги на вибори в листопаді ц.р.

Урядові чинники у зв'язку із теперішніми розмовами подали вістку, що у вересні дійде до розмови поміж президентом Роналдом Реґеном і міністром закордонних справ СССР Андреєм Ґромиком в часі Генеральної Асамблеї Об'єднаних Націй в Ню Йорку. Перебуваючи перед двома місяцями в Дабліні Роналд Реґен заявив, що радо розпічне відверті розмови про те, як запобігти вживанню будь-якої мілітарної сили у світі, якщо СССР дасть конкретні докази, що він також про це серйозно думає.

Чи дійде до розмов поміж Президентом і А. Ґромиком, залежить від останнього. Минулого року А. Ґромико взагалі не брав участи у Генеральній Асамблеї, тому що ані летовище в Ню Йорку, ані в Ню Джерзі не дозволили приземлитися літакові Аерофлоту у зв'язку з зістріленням совєтами літака в Південній Кореї.

А. Кейбіда очолює Фестивальний комітет

А. Кейбіда.

Джерзі Ситі, Н. Дж. — У підготові до 6-го Фестивалю етнічних груп, що відбудеться тут в суботу і неділю, 8-го і 9-го вересня ц.р., у стейтовому Ліберті парку, назначено Андрія Кейбіду, головного радного УНСоюзу, головою Фестивального комітету.

Фестиваль, що його спонзорує Дорадча етнічна комісія стейту Ню Джерзі та Бюро етнічних справ губернатора, щорічно в такий спосіб відзначує багатокультурність того стейту.

Святкування розпічнуться о год. 12-ій вполудне в суботу, 8-го вересня, дефілядою народів, яку супроводжуватиме військова оркестра і прапори. Етнічні групи в народних строях зі своїми національними прапорами будуть маршувати через відновлений залізничний двірець, а відтак перед трибуною, на якій будуть стояти представники стейту з губернатором Томасом Кейном і секретарем стейту Джейн Бирджіо на чолі.

Украніський Народний Союз буде брати в цьогорічному Фестивалі активну участь, щоб підкреслити відзначування свого 90-річчя, і підготовляє окремий станок зі своїми виданнями та іншими зразками своєї праці. Крім того підготовляється від української громади виступ двох танцювальних груп та виставка мистецьких виробів.

Доїзд на місце Фестивалю є дуже догідний через Ню Джерзі тирнпайк до виїзду ч. 14б. Паркування і вступ на терен Ліберті парку є безплатні, як також переїзд окремими тягаровими автами з паркової площі на місце Фестивалю.

Ізраїль зближається до закінчення урядової кризи

Єрусалим, Ізраїль. — Ізраїльська Партія праці, яку, як відомо, очолює Шімон Перез, правдоподібно формуватиме новий уряду, якщо на протязі двох чергових днів не дійде до погодженості про створення уряду так званої національної єдности. Є певні сумніви, говорять політичні спостерігачі, чи обидва бльоки зможуть знайти спільну мову, бо дотеперішній прем'єр-міністер Іцак Шамір, який спирався на коаліцію Лікуд, був певний, що всі дотеперішні партнери Лікуду будуть його підтримувати також в майбутньому

В середу, 22-го серпня, стало однак відомо, що колишній міністер оборони Езер Вайцман виломився з попередньої коаліції і повідомив Переза, що його партія є готова підтримати старання Партії праці при формуванні нового уряду. Ходять поголоски, що також інші дрібні партії долучаться до Вайцмана і таким чином І. Шамір опиниться в меншості. Шамір заявив кореспондентам, що рішення Вайцмана може зруйнувати надії на створення спільного уряду з двох найбільших політичнх партій з участю дрібніших, представники яких зайняли б менш важні пости в уряді.

Не зважаючи на новий уклад сил, Ш. Перез заявив в телевізійному інтерв'ю, що все таки він надіється, що йому вдасться втягнути Лікуд до спільного коаліційного уряду, бо тоді Ізраїль матиме великі вигляди полагодити успішно свої економічні й інші труднощі, які наросли у зв'язку з війнами і спадом вартости ізраїльської валюти.

ОФІЦІЙНИЙ ВАШІНҐТОН затурбований поведінкою деяких урядів країн Західньої Европи, які на втіху Москви, більше роздувають жарт президента Роналда Реґена про „бомблення території СССР", як сама совєтська пропаганда. Деякі амбасади З'єднаних Стейтів в Західній Европі, мабуть на доручення Державного департаменту, стараються вияснити західньоевропейським урядам жарт, який, як кажуть політичні спостерігачі, дуже пошкодив престижеві ЗСА у світі, в кожному разі зруйнував те, що було вже раніше зроблено Президентом під час його перебування в Европі на щорічній економічній конференції голів сімох індустріяльних держав.

ЗАТВЕРДЖЕНО ПЛЯН МАНІФЕСТАЦІЇ У ВАШІНҐТОНІ

УКРАЇНСЬКА ГРОМАДА ГОТУЄТЬСЯ ДО ДЕМОНСТРАЦІЇ І КОНЦЕРТУ

Ню Йорк (В.К.). — Крайовий Комітет всегромадського протесту проти російщення України на своєму черговому засіданні у п'ятницю, 10-го серпня ц.р., тут в Домі НТШ, затвердив плян маніфестації у Вашінґтоні.

Подробиці пляну, згідно з напрямними Крайового Комітету, опрацював Вашінґтонський комітет. Цей плян представили і детально обговорили члени комітету у Вашінґтоні: Андрій Білик, Степан Курилас і Степан Процик. Після виміни думок всіх присутніх цей плян був затверджений.

Демонстрація відбудеться у неділю, 16-го вересня. Згідно з цим пляном програма демонстрації почнеться о год. 10-ій ранку біля пам'ятника Т. Шевченка, при 22 і „П" вулиці. Після відкриття, відбудеться молитва, яку проведе один з ієрархів Українських Церков, які є запрошені взяти участь у демонстрації. Від американського політичного світу будуть промовляти Алфонс Д'Амато, республіканський сенатор з Ню Йорку, і Едвард Зорінскі, демократичний сенатор з Небраски. Від українців коротко промовлятимуть найбільше три особи від організацій-спонзорів імпрез у Вашінґтоні — НТШ, УАКР, УККА. На засіданні було взято також на увагу можливість непередбаченого американського промовця. Ця частина демонстрації буде тривати від год. 10-ої до год. 12-ої вполудне. Метою цієї програми буде з'ясувати суть постійного і тепер посиленого культурного, мовного, релігійного і політичного російщення України і висловити гострий протест проти такої політики Москви. Крім того, цим протестом біля пам'ятника Шевченка українська громада відзначить 20-річчя відслонення пам'ятника у столиці ЗСА великого сина України і борця за волю.

Від години 12-ої вполудне до 2-ої відбудеться організований похід до совєтської амбасади. Всі вимагані законом дозволи від поліції і уряду парків у Вашінґтоні місцевий комітет вже одержав.

Порядок у часі виконування програми біля пам'ятника Шевченка і в часі походу будуть виконувати вашінґтонські впорядники при помочі впорядників з інших міст. Для цього треба, щоб кожний автобус мав одного або два впорядника із синьо-жовтою опаскою на рукавах, і щоб вони у Вашінґтоні долучились до місцевих впорядників для виконування своїх функцій. Також є дуже побажаним, щоб організатори автобусів подбали про відповідні транспаранти для своїх учасників походу. Ці транспаранти можна також замовити у бюрі Вашінґтонського комітету, адресу якого подається нижче. Маршрут походу є вже точно визначений.

Після закінчення демонстрації відбудеться о год. 3-ій по полудні у Кеннеді центрі великий концерт на пошану української культури, яку в Україні нищить Москва. Виконавці концерту — симфонічна оркестра Ферфекс, хор „Думка" з Ню Йорк, солісти Рената Бабак, Андрій Добрянський та інші — вже від довшого часу підготовляються до виступу. На концерт запрошено багато американських гостей. Концерт включає в більшості українські пісні і композиції.

На засіданні Комітету подано також звіт Фінансової комісії. Звіти виказали, що належність за жетони, які Комітет вислав до української громади, покищо не надходить задовільно. Натомість більше людей присилає добровільні пожертви у зворотних ковертах на видатки демонстрації і концерту. Тому Крайовий Комітет просить ті організації і особи, які отримали жетони чи зворотні ковертки з різними інформаційними матеріялами відносно демонстрації і концерту, вислати до канцелярії Комітету належність чи, по своїй спроможності, добровільні датки. На днях Комітет оголосить в українській пресі листу жертводавців на видатки демонстрації і концерту. Належність за жетони чи добровільні датки слід висилати до: Shevchenko Monument Anniversary Committee, 63 Fourth Ave. New York, N.Y. 10003, а чеки виписувати на Shevchenko Monument Committee.

Канцелярія Комітету інформувала присутніх на засіданні, що до Крайового Комітету надходять відомості від українських громад з різних міст, які вказують, що українська громада готується масово взяти участь у вашінґтонських імпрезах. Дотепер є відомо, що автобуси привезуть людей до Вашінґтону з Чикаго, Дітройту, Клівленду, Баффало, Ст. Пітерсбургу, Нюарку-Ірвінґтону, Ню Йорку та інших міст. Автобуси організують різні організації — відділи УККА, УАКР, Пласт, спортові клюби і навіть окремі люди, де нема більших організацій.

В Ню Йрку й околицях організується кілька автобусів на неділю, 16-го вересня. Квитки на автобуси можна замовляти в Українській Американській Координаційній Раді через крамницю „Арка", при 48 Схід, 7-ма вул., тел.: 473-3550; в Комітеті Об'єднаних Американсько-Українських Організацій Ню Йорку при 140-142 Друга аве., тел. 982-5042 або 982-1170 від вівтірка до суботи. Всі автобуси з Ню Йорку відходять від Українського Народного Дому, Дому Українського Визвольного Фронту і Українського Спортового Клюбу, тобто з Другої аве., між вулицями 7-ою і 9-ою о год. 5:30 ранку.

В Асторії квитки можна замовляти телефонічно на число 545-3944. Автобус від'їжджає від Дому СУМА при 34-14 1-ша аве. о год. 5:30 ранку.

В Озон Парку квитки можна замовляти телефоном на число 738-1556, а автобус від'їжджає з-під церкви НЗПДМ, 97-06 87-ма вул. о год. 5:30 ранку.

У Нюарку-Ірвінґтоні квитки можна замовляти на неділю, 16-го вересня, у Відділі УККА телефоном на число 375-0156 або 372-9856. Автобуси від'їжджають з-під Українського Народного Дому в Ірвінґтоні о год. 5:00 ранку.

Особи з канцелярії Комітету інформували, що продаж квитків на концерт постійно зростає. Люди присилають замовлення з різних стейтів і міст: Каліфорнії, Фльориди, Пенсилаванії, Ню Йорку, Ню Джерзі та інших. Квитки на концерт у цінах: 30 дол. — льожі, 25 дол. — партер (оркестра), 17.50 дол. — перший балькон, 15 дол. — другий балькон, 5.50 дол. — бічниці балькону, можна замовляти найдалі до 7-го вересня в канцелярії Комітету в Ню Йорку: тел.: (212) 254-5130, або: Ukrainian Congress Committee of America 203 Second Ave., New York, N. Y. 10003, tel.: (212) 228-6840.

(Закінчення на ст. 4)

У СВІТІ

ІРЛЯНДСЬКА ПРЕСА обвинуватила американця ірляндського походження адвоката Мартіна Ґолвіна, затрудненого міською управою в Ню Йорку, за спричинення заколотів під час його перебування в Ірляндії на початку цього місяця, у яких загинула одна особа, а 20 були поранені у зударі з поліцією і військовими частинами. М. Ґолвін є великим прихильником так званої Ірляндської Революційної Армії, збирає для неї фонди в ЗСА і виступає на різних зборах в її користь. Очевидно, він проповідує закінчення британської окупації в Ірляндії і проголошення самостійної ірляндської республіки, тобто злуку північної Ірляндії з південною.

СЕКРЕТАР МОРСЬКОЇ фльоти ЗСА Джан Ліман, який перебуває з офіційною візитою в Китайській Народній Республіці, перевів там з китайськими чинниками дуже успішні розмови і прочистив шляхи до дальшої співпраці і виміни технологією. Супроводжаючі Лімана кореспонденти інформують, що китайці дуже задоволені приїздом і рормовами з Ліманом, бо в гру входять мабуть також частини до будови модерних військових і торговельних кораблів, які доставлятимуть ЗСА Китаєві. Зустрічі з високопоставленими особами вказують, що Пекін прив'язує велику увагу розмовам з Ліманом і його дорадниками.

ІЗРАЇЛЬСЬКІ ПОЛІТИЧНІ партії, які творять коаліцію Лікуд і є тепер тимчасово при владі, погодились на ведення дальших переговорів з лідерами Партії праці з метою створення спільного уряду національної єдности, який міг би успішно боротися з багатьма проблемами в Ізраїлі, зокрема із занепалою економікою, закінченням окупації південного Ливану і відтягнення військових частин, які пожирають велику частину оборонного бюджету. Не зважаючи на це, що обидві сторони все ще розходяться у поглядах на багато принципових справ, заступник прем'єр-міністра Давид Ліві оптимістично висловився про хід переговорів і висловив надію, що вони закінчаться позитивно. Подібну заяву склала також друга сторона, тобто речники Партії праці.

У ТЕЛЕГРАМІ, ВИСЛАНІЙ китайською амбасадою до Конвенції Республіканської партії в Делласі в понеділок, 20-го серпня, амбасадор Джонґ Венджін заявив, що мова плятформи партії порушує принципи американсько-китайських відносин і є вмішуванням у внутрішні китайські справи. Застереження китайської амбасади відносяться до місця в плятформі, де сказано: „моральне зобов'язання по відношенню безпеки 18 мільйонів населення Тайвану", але немає згадки про визнання Америкою в 1972 році, що Тайван є частиною Китаю. Крім того, китайський амбасадор звернув також увагу, що плятформа Республіканської партії підтримує самовизначення народу Гонґ Конґу, який має повернутися на матірне лоно в 1997 році. „Це, — сказав амбасадор, — глибоко вразило національні сантименти всього китайського народу".

В АМЕРИЦІ

ВИЩІ УРЯДНИКИ Бюра безпеки ЗСА закинули фірмі Дженерал Моторс, що вона старалася стримати інвестиґацію у справі гамульців в автах з 1980 року. Показується, що ця відома фірма виробу авт не запропонувала документів потрібних на те, щоб Бюро безпеки могло переслідувати точно, чому авта моделю „X" з 1980 року часом вимагають дуже сильного натиснення гамульців, щоб їх можна було задержати.

В ЛЯС ВЕҐАС ВІДБУВАЄТЬСЯ тепер конвенція поштових урядників. Хоча в осередку уваги є справа евентуального страйку поштових урядників в цілій країні, на конвенції іде також боротьба на внутрішньому відтинку чи провідник найбільшої юнії поштових урядників Мо Биллер з Ню Йорку здобуде піддержку обидвох найсильніших числом фракцій.

НА КОНВЕНЦІЇ учителів шкіл у Вашінґтоні промовляв голова однієї з найбільших обезпеченевих фірм в ЗСА, Метрополітен Лайф Іншуренс Компані Джан Крідон, який закликав до більшої співпраці поміж шкільництвом і підприємствами. Це вже не перший голос в цій справі, що торговельний світ потребує краще вишколених та більше інтеліґентних людей і тому в його інтересі є поправа американського шкільництва.

НА КОНВЕНЦІЇ УЧИТЕЛІВ шкіл виступила також Джералдін Ферраро і це був її перший публічний виступ після виявлення маєтку та плачення податків її та її чоловіка. Учителі прийняли виступ тепло.

У БІЛОМУ ДОМІ АРЕШТУВАЛИ туриста, що мав при собі наладовану пістолю. Це відкрили тоді, як турист, як і всі що відвідують Білий Дім, мусів перейти особисту електронічну контролю. Турист, Віктор Їнґст з Оклагоми боронитися тим, що носить пістолю для власної охорони, і це в його стейті дозволено. Також він зголосив, що має пістолю перед входом до Білого Дому, але її не відібрали, а щойно після арештували. Президент Роналд Реґен не був в тому часі у Білому Домі.

В НЮ ЙОРКУ АРЕШТУВАЛИ 16 осіб, з яких 15 працює на залізниці Лонґ Айленд за те, що продавали в поїздах наркотики і займалися газардовими грами.

В НЮ ЙОРКУ РІШИЛИ відкрити середні публічні школи на чотири дні скоріше, як звичайно. Це сталося тому, що школи не мають достатньої кількості навчальних днів, які необхідні для повного шкільного року. Наука розпічнеться 6-го вересня, а не 10-го, як було раніше пляновано.

ДЕЯКІ З РЕЗПУБЛІКАНСЬКИХ губернаторів є невдоволені з консервативної плятформи теперішньої республіканської Конвенції, як також уважають, що Уряд Роналда Реґена їх іґнорує.

ПРОМОВАМИ ДЖ. БУША І Р. РЕҐЕНА ЗАКІНЧИЛАСЬ КОНВЕНЦІЯ РЕСПУБЛІКАНЦІВ

Президент Роналд Реґен з дружиною Ненсі під час молитовного сніданку в Делласі в останній день Конвенції. У четвер увечорі, 23-го серпня, Президент прийняв номінацію під овації делегатів.

Деллас, Тексас. — Промовами віцепрезидента Джорджа Буша, показанням 18-хвилинного фільму про досягнення Адміністрації і кінцевою приймальною промовою президента Роналда Реґена у четвер, 23-го серпня ц.р., тут у місті Делласі, серці Тексасу, закінчилась 33-та Конвенція Республіканської партії, яка як і попередня демократична, тривала чотири дні.

Номінат на віцепрезидента Дж. Буш, приймаючи номінацію на чергову каденцію на цей престижевий пост в країні заявив ясно і недвозначно, що З'єднані Стейти Америки потребують у чергових чотирьох роках президента Р. Реґена для закінчення розпочатих ним корисних справ і продовження маршу Америки вперед. Він критикував, не називаючи по імені, політичних спекулянтів, розтратників і вказував на оздоровлення програми соціяльного забезпечення, висловився за привернення молитви до публічних шкіл, засудив торгівців наркотиками, антисемітів типу лідера чорних мусулман Люїса Фаракана і антизаконну діяльність організації Ку клакс-клену, згадав про привернення і зміцнення престижу Америки в світі, пригадав про обов'язки ЗСА супроти своїх приятелів і альянтів, а також про загрозу, яка все ще існує в країнах Центральної Америки, закликав усіх американців до об'єднаної дії для відвернення небезпеки в світі і продовження атмосфери надії, оптимізму й гордости американського і заприязнених з ним народів.

Після показання фільму про досягнення президента Р. Реґена, проти висвітлення якого на телевізії протестували демократи і ліберальні групи, вважаючи його пропаґандивним матеріялом республіканців, довшу промову виголосив, Р. Реґен, якого присутні делегати і запрошені гості вітали стоячи на протязі майже 20-ти хвилин і потім перериваля його слово майже у кожному параграфі.

Промова Президента, чи в такому випадку номіната Республіканської партії, зелектризувала велику авдиторію, бо, нема де правди діти, він не тільки добрий промовець, але позитивно впливає на широкі маси під час своїх виступів, — заявили майже однозгідно коментатори телестанцій. Р. Реґен, прийнявши номінацію, після чого знову почалися бурхливі овації і скандування „Ще чотири роки" і „Гуррей фор Ю-Ес-Ей!", закликав виборців, подібно, як перед ним Дж. Буш, перебрати республіканську Адміністрацію на чергових чотири роки, бо вона крім позитивної зміни на економічному, оборонному і політичному відтинках, відродила в народі надію, довір'я до Уряду і спричинилась до поновного росту, якого Америка не пам'ятає від багатьох років. Він порівняв ситуацію з-перед чотирьох років, коли ЗСА задихались від інфляції, не мог-

(Закінчення на ст. 4)

Дружину А. Сахарова мали засудити на п'ять років заслання

Вашінгтон. — Міністерство закордонних справ у Вашінґтоні одержало вістку, що Єлену Боннер, дружину Сахарова мали засудити минулого тижня на п'ять років заслання за „наклепи на СССР". Уряд Р. Реґена не може повністю цю вістку підтвердити, але вона походить із дуже достовірного джерела. Все ж журналісти і дипломати, що мають досвід у способі дії совєтського офіційного апарату ставлять під сумнів чи можливе, щоб таку важливу особу як Є. Боннер могли судити та засудити без того, щоб ні в якій пресі та в інших джерелах інформації не було про це ані згадки. Але тому, що Є. Боннер не має ніякої родини, за виїмком чоловіка, і що вони обидвоє живуть на засланні в місті Ґорькому, існує можливість, що вістки про присуд ще не дійшли звичайною дорогою до загального відома.

Вістка про засуд Є. Боннер була подана до відома в ЗСА майже рівночасно із тим, як на телевізійних сітках Західньої Німеччини і в ЗСА передано короткий фільм, на якому можна бачити А. Сахарова і його дружину в повному здоров'ї. Але цей короткий фільм, що його показували на сітці Ей-Бі-Сі є принайменше з-перед місяця, на що вказують різні конкретні дані. Фільм закуплено від видавництва журналів із Західньої Німеччини і він, в найкращому випадку, дає докази, що А. Сахаров був живий перед якими шістьма тижнями. Фільм був зроблений навмисне для того, щоб переконати Захід, що і А. Сахаров і його дружина живі та здорові. „Немає, однак, жадних відомостей, що з подружжям Сахарових діється сьогодні" — заявив представник Уряду, подаючи вістку про присуд Є. Боннер.

УКРАЇНЦІ! В НЕДІЛЮ, 16-го ВЕРЕСНЯ, ВСІ ДЕМОНСТРУЄМО У ВАШІНҐТОНІ ПРОТИ РОСІЙЩЕННЯ УКРАЇНИ!

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Svoboda USPS (30-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.
Postmaster: Send address changes to:
"Svoboda" • P.O. Box 346 • Jersey City, N.J. 07303
Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Проблема з'єднання Німеччини

Голова компартії Східньої Німеччини Еріх Гонекер заповів на вересень 4-денні відвідини у Західній Німеччині. З свого боку Західня Німеччина, канцлером якої є консерватист Гельмут Коль, признала Східній Німеччині державну позичку в сумі 330 мільйонів дол. Східньонімецький комуністичний уряд, потребуючи тверду валюту, до якої належить теж марка Західньої Німеччини, погодився дати дозвіл на виїзд для своїх громадян до Західньої Німеччини за гроші. У ході переговорів за згадану державну позичку східньонімецькі комуністи погодилися на облегшення розірваним родинам, ба навіть тільки приятелям, леґально з'єднуватися. Громадянам Західньої Німеччини дозволено перебувати у Східній Німеччині на відвідинах родини чи приятелів 45 днів, замість дотеперішніх 30 днів.

Всі ті факти з останнього часу зактуалізували проблему з'єднання двох частин Німеччини. Поділено її в серпні 1945 року у Потсдамському договорі, який виконував постанови Ялтинської конференції й формально закінчував Другу світову війну. Спершу поділено Німеччину на 4 зони, піддавши її окупації ЗСА, Англії, Франції і СССР.

Східня Німеччина проголосила свою державну незалежність 7-го жовтня 1949 року і СССР почав зразу ж ставитися до неї, як до своєї колонії. Щоби припинити масову втечу людей із Східньої Німеччини до Західньої, большевики — руками німецьких комуністів — здвигнули одної ночі в серпні 1961 року „мур ганьби", що розмежовував східній Берлін від західнього. ЗСА, визнавши самостійність Західньої Німеччини у 1951 році, ніколи не визнали Східню Німеччину. Коли СССР переводив бльокаду західнього Берліну, Америка із своїми західніми союзниками переламала бльокаду масовими доставами харчів і всіх інших товарів летунським шляхом. З усіх комуністичних сателітських держав у Східній Німеччині ніби ще найбільший добробут. Але тамошні мешканці з заздрістю, жалем і навіть розпаччю дивляться на інший лад, що панує в західній частині їхньої батьківщини. На „мурі ганьби" встановлено вежі із вартівниками та скорострілами, пильнуючи, щоби люди не втікали на Захід, — все одно втекли туди круглo 4 мільйони осіб.

Совєтський Союз створив собі над Одрою німецьку сателітську державу з круглo 18 мільйонами населення, але не мав до неї ніколи повного довір'я. По нинішній день на території Східньої Німеччини стоїть 600,000 совєтських вояків, вивінуваних всіма родами зброї. У західній пресі можна не раз читати, що одною з найбільших причин, чому Москва не повела дотепер походу до Атлантику, маючи величезну перевагу свого суходільного війська над військами західнього бльоку НАТО, це недовір'я до власних середньоевропейських сателітів. У Москві здають собі справу, що німецькі комуністи є більше німцями, як комуністами, і що в масі німців під комуністичним режимом є невмирущою ідея з'єднання двох частин поділеної Німеччини. Після Другої світової війни Німеччину обкроїли на заході і сході і навіть колишній Кеніґсберґ дістався під правління Москви, а Помор'я, західній Шлеськ стали польськими „відзисканими землями", Альзас і Льотаринґія стали французькими. З'єднана Німеччина була б потугою з понад 80 мільйонами населення.

В цій ситуації заповіджена подорож сходньонімецького комуністичного ватажка до Бонну спричиняє зрозумілий страх на Кремлі. Чи вдасться зберегти у партійній дисципліні німецьких комуністів? — це гнітуче питання, яке лякає совєтських правителів. Ясно, що з'єднання Німеччини не всилі прийти тепер, коли — як згадано — 600 ,000-на совєтська армія пильнує, щоб Німеччина була тривко поділена. Але такий поділ штучний, неприродний, як штучним і неприродним є комуно-московський режим, що настав не тільки в Евразії, але посунувся — завдяки короткозорості і легковірності Заходу, в першій черзі Америки, аж над Дунай і Велтаву.

Америка все ж час до часу маніфестує, що вона не дозволить Москві і її німецьким прислужникам порушити свободу західнього Берліну і Західньої Німеччини. Президент Джан Кеннеді заявив під час відвідин у Берліні „Іх бін айн берлінер" і це повторяють і його наступники. Західня Німеччина стала мілітарним стрижнем НАТО. Тамошній пацифістичний рух слабший, як рух загальнонімецького патріотизму і свідомости, що воля і незалежність післявоєнної Німеччини залежить від тісного союзу з Америкою і европейським Заходом. Коли розвалиться совєтська імперія — зникне берлінський „мур ганьби" і впродовж годин Німеччина буде з'єднана. Коли це станеться — невідомо, але станеться напевно.

НАШ ПРОТЕСТ ПРОТИ РОСІЙЩЕННЯ УКРАЇНИ

(Інтерв'ю редакції „Свободи" з Андрієм Біликом, референтом зв'язків зі засобами масової інформації Крайового Громадського Комітету всегромадського протесту проти російщення України).

Питання: 16-те вересня вже не за горами. Зісталося два тижні часу. Чи за цей місяць Ви матимете досить часу, щоб провести ефективно кампанію зі засобами масової інформації в ЗСА, і як українці в своїх містах можуть допомогти Вам у цій справі?

Відповідь: Не входячи в деталі, я можу сказати Вам, що плянування стратегії нашого походу до засобів масової інформації почалося ще в січні місяці. Цей плян побудований на модернізуванні матеріялів про Великий голод. Наше повідомлення для засобів масової інформації цього року несе заголовок „Геноцид продовжується". Але хоч таке повідомлення і є легко зрозуміле, нам тяжко буде довести, що русифікація України є нічим іншим, тільки страшним інструментом в руках Москви для продовжування геноциду українського народу. Знаючи добре про те, що ми робимо 16-го вересня, червоні і білі москалі-імперіялісти також починають, хоч і хаотичну, але все ж кампанію в пресі. Мовляв „яка русифікація? Такої не існує! Це просто вияв ненависті українців до російського народу!" Тому ми не маємо права попустити віжки зараз, — ми мусимо іти масово до нашої мети, поки в головах і очах журналістів у наших містах і у Вашінґтоні все ще є свіжі враження від нашої масової політичної акції минулого року.

Відповідь на Ваше пряме питання — так, тому що наша політична акція цього року є в різних стадіях розробки вже багато місяців, навіть один місяць, чи два тижні, є досить часу, щоб провести ефективно кампанію інформації для американської преси. Так, українці в своїх містах мають вирішальну ролю, яка запевнить успіх нашій справі. Якщо ми чекатимемо до 16-го вересня і сподіватимемося, що засоби масової інформації самі прийдуть до нас, щоб телетранслювати нашу демонстрацію і писати про неї, то цього, я вас запевняю — не станеться. Засоби масової інформації прийшли до нас на демонстрацію 2-го жовтня минулого року тільки тому, що наші люди в своїх містах принесли власноручно пресові повідомлення для преси, радіостанцій і станцій телебачення, телефонували їм і недвозначно інформували *чому* вони ідуть до Вашінґтону. Цю саму систему необхідно застосувати і цього року. Щоб було всім ясно, я коротко поясню стратегію нашої акції в цій справі: в тижні 13-го серпня вже були вислані листи до редакторів газет, журналів, радіостанцій і станцій телебачення, пресових аґенцій і так далі. В листі і тристорінковому пресовому повідомленні говорилося про те, „чому українці демонструють знову". В тижні 20-го серпня їм вислано пресову течку, матеріяли якої складаються з карти України в порівнянні до інших країн Европи, з пресових повідомлень про те, що відбуватиметься у Вашінґтоні 16-го вересня, і, головне, — з односторінкових інформацій про російщення України у всіх ділянках життя народу, його мови, історії, культури і його релігії. Ця течка також матиме список прізвищ спеціялістів у кожній з цих ділянок. В тижні 27-го серпня ми телефонуватимемо відповідальним особам у засобах масової інформації ЗСА, а відразу ж після Дня Праці ми висилатимемо всім пресове повідомлення, в якому говоритиметься про 16-те вересня вже детально. Українці в терені отримають від нас вчано всі потрібні матеріяли, але про це я писатиму окремо в моїй наступній статті, яку, я сподіваюся, опублікує вся преса нашої діяспори.

Питання: Останнє запитання до Вас, пане Білик: яку кількість українців Ви сподіваєтеся бачити у Вашінґтоні 16-го вересня і, думаю про те, що 1000-річчя хрищення України, історична подія, яку, як Ви висловились нещодавно, разом з Юрком Повстенком, у спільній статті, друкованій в „Свободі", — москалі вже намагаються від нас вкрасти, — чи Ви маєте певні почуття, якою дорогою нам треба йти, щоб запобігти такому несправедливому нещастю?

Відповідь: Щодо кількости українців у Вашінґтоні — минулого року ми сподівалися 5000. Приїхало в чотири рази більше. Цього року, я хочу сподіватися 10,000, а щоб приїхало також в три-чотири рази більше. На 1000-річчя Хрищення України я хочу бачити у Вашінґтоні 100,000 наших людей. Знову ж для тих, хто вагається, „їхати чи не їхати", я хочу сказати: нехай вони не дивуються і не нарікают на той факт, що ми досі не маємо своєї держави, бо, на мою думку, ті, що вагалися колись, до цього дуже причинилися саме своїм ваганням.

Щодо другої частини Вашого питання, то я радий, що ви поставили це питання в пляні наших стосунків зі засобами масової інформації. Я переконаний, що як і минулого року, так і 16-го вересня цього року, рішення українців сісти в авта і автобуси і

Закінчення на ст. 3.

ПРО ЦЕ І ТЕ

Про руку, що всюди досягає

Наше молодше покоління, що дозрівало вже у затишку та добробуті вільного світу і має зовсім інші поняття про небезпеку, переслідування чи непомітну назверх працю совєтської системи, ніяк не може зрозуміти чому так часто говоримо і вертаємося до далекосяжної руки Кремля.

Тому, коли неодну подію в нашому житті саме тим пояснюємо, зустрічаємося не раз із сумнівом, а то і посмішкою, що ми маємо свого роду „параною", або що зачитуємося непотрібно шпигунськими повістями Лє Карре чи якою іншою Аґатою Крісті, та вбачаємо у кожному непевному індивідумі совєтського аґента („комуністична робота").

Але в цьому усьому немає нічого дивного. Як можна вимагати, щоб люди, що самі не пережили таких небезпек, які не зазнали страху за життя найближчих, зрозуміли все це лише з оповідання? Це так, як ситому розказуєте про голод, він його ніяк не може відчути, як довго сам не був голоден.

Отож часом добре, як можемо наглядно вказати, що наша постійна настороженість таки має своє оправдання.

Ось саме в останньому тижні подали ми на сторінках „Свободи" довгий (59 прізвищ) поіменний список визначних совєтських спортовців, які передчасно померли із невиясненних ближче причин. Між ними було багато українських імен. Але не в тому суть справи. Можна догадуватись, що частина з цих померлих закінчила передчасно життя через п'янство чи навіть самогубство, але число 59 таке велике, що ніяк не можна повірити, щоб такий спосіб смерти спіткав усіх.

Значить, з якихось причин ці визначні спортовці були комусь непотрібні або невигідні і треба було в один чи другий спосіб їх позбутися.

А таких „одних чи других" способів незвичайно багато і саме у нашій українській спільноті ми мали дотепер доволі часто нагоду про це переконатися. Ув'язнення, каторги, психушки, заслання, шантаж родини, — це лише одна частина із страхітливих можливостей, що їх так успішно вживає проти нас ворог.

Але є ще цілий ряд зовсім інших „можливостей", і тут час, місце, простір не грають ніякої ролі, а життя у вільних країнах Заходу ніяк не оберігає вповні від цієї нищівної сили.

Чи можемо колись ми забути, що ота ворожа нам сила забрала цілий ряд провідних одиниць саме вже у вільному світі?

Чи можемо спокійно приглядатися різним подіям у теперішньому нашому громадському житті і не застановлятися над тим, у чиєму інтересі є саме такий, а не інший їх розвиток?

І не треба читати повістей популярного тепер Лє Карре, щоб догадуватись, що серед нашої спільноти, або ж навколо нас, є такі, які з різних мотивів страху, грошей, шантажу, і так далі, стали тими далекосяжними пальцями невидної руки.

Останній доказ із совєтськими спортовцями там — а деякі інші невиясненi випадки тут — спонукують нас пригадати собі та особливо нашому молодшому поколінню, що ота рука жахливої системи, яку вільній людині майже не під силу зрозуміти, може дістатися всюди і завжди, де лише захоче.

О—КА

Юрій Р. Рибак

ТИХА РЕВОЛЮЦІЯ

Недавно появилась на книжковому ринку книжка п.н. „The New Achievers" автором якої є Пері Паскарелла, редактор журналу „Industry week". На думку автора, бизнесовий світ переживає „тиху революцію", що, правдоподібно, завершить відомий досі період індустріялізації. Очевидно, що ця революція, як і кожна інша, викликає зміни, які повинні б вийти лише на користь корпорації та її працівників. А що найважливіше носіями не є робітники, а найвищі керманичі.

Завважують, що з розвоєм „тихої революції" більше і більше працівників звільнюють себе від монотонности праці, а працедавці осягають збільшення видайности праці.

Спостерігається, що в американській промисловості, обслуговуванні, роздрібній торгівлі, будові і навіть державних установах поширюється новий рух, метою якого є змінити існуючий спосіб вирішування і структури праці. Це практично проявляється у тому, що працедавець дає повну відповідальність і можливість робітникам, службовцям та начальникам, щоб тим чином спонукати їх до конструктивної дії для добра цілости.

Провідники цього нового напрямку, що є частиною саме тихої революції, переконані, що етика праці ще не завмерла, а таки живе. Вони вповні свідомі цього, що існують обмеження людської можливости. Вони бачать користі, коли дозволять робітникам на більший вклад праці і вміння, бо цим осягнуть більшу кількість продукту (розуміється, що якість тут мусить втриматися на визначеному рівні). Вони теж вважають, що коли існує проблема „поганої" праці", то розв'язка її мусить починатись не від робітників чи профспілок, а таки від самої корпорації, чи пак працедавця.

Роками головний поштовх індустріялізації проявлявся в тому, що позбавляв працю людського елементу (дегуманізація) і пристосовував людей до годинника та машини. Іншими словами: нема погонича людини, у повному значенні цього слова, а є доляр, який виконує те саме завдання, бо мотивом праці стає заробіток і його використання для заспокоєння потреб.

З тим і тісно пов'язується модерний погляд, який твердить, що економічний та технологічний поступ використовує людські ресурси. Але людина є живою істотою і багато різниться від мертвої машини. До людини треба підходити інакше. Не вистачить лише заплатити за працю. Треба нав'язати з нею зв'язок і дати їй те, що її належиться.

У такому наставленні витворюється нове керівництво із гуманітарним світоглядом. Але це легко сказати, але не легко зробити. Тут треба розв'язати питання, що є важнішим для підприємства — гуманітарна чи економічна ціль. Отже: чи осягнути і виказати зиск і діяльности, чи створити довкілля праці, що відповідало б гідности людини, у найширшому того слова значенні.

У дійсності, коли провід старається лише осягнути економічну ціль, працівник бореться проти цього і він робить це підсвідомо в ім'я збереження свого особистого економічного буття. Коли ж провід з чисто людяних мотивів дає працівникам приємні умовини праці, то корпорація може розминутись із своїм завданням осягнути зиск, який має дати винагороду уділовцям (шерівцям) за їхній вкладений капітал.

Тому, залежно від існуючих обставин, провід корпорації мусить знайти золоту середину. Виглядає, що розв'язка буде у спільному проводі (керманичі і робітники). На думку автора, на це потрібно часу, може і часу цілої ґенерації. Але зерно падає на ниву і жнива з нього будуть. І це може закінчити епоху індустріялізації, у. початках якої використовувано працю малих дітей, а тиждень праці становив 70 годин. І так, як від того часу зроблено поступ у гідності людської праці, так можна сміло сподіватись, що ідеї теперішнього дня стануть дійсністю завтра.

Автор теж завважує, що сьогоднішня корпорація має великий вплив на вартість людини, та до певної міри перебирає завдання, які належали до інших секторів людського життя. Це були досі інституції, такі як Церква, освітні установи та політичні партії.

На думку автора, Церква не відіграє головної ролі у американському житті, бо американці не відчувають її провідницької руки. Властиво, нема у ЗСА єдиної Церкви, а є багато віроісповідань і сект. І тому нема однієї лінії, яка проповідувала б етику саморозвинення і продукційну ментальність.

Школи, — продовжує автор, — у навчанні не передають вартість людини, а обмежуються до технічної сторінки опанування предметів. Теж у родинному житті бракує виховання дітей з боку батьків, головно тоді, коли постійні розводи приневолюють дітей зміняти дім за домом. Тут бракує традиційного родинного передавання вартостей людини.

Супроти такого стану справи, єдиним місцем, де людина може знайте нагоду на сповнення свого завдання, є праця. І тому корпорація переймає нову соціяльну відповідальність — доповняти школу і родину, щоб надати людині в цей спосіб повновартости. Це завдання належить теж до тихої революції.

Проф. Петро Стерчо

Ключ до „Записок НТШ"

Максим Бойко. Покажчик до Записок Наукового Товариства ім. Шевченка. 1892—1982

Професійний бібліотекар Індіяна-університету в Блумінгтон, Інд., д-р Максим Бойко зробив колосальну прислугу для всіх користувачів „Записок Наукового Товариства ім. Шевченка" за час від 1892 до 1982 рр. Він фахово опрацював повний індекс цього видання за повних 90 років. До речі, пішов він слідами американської бібліотекарської науки й дав у руки науковців дуже цінний покажчик публікованих розвідок, хроніки життя НТШ і т. п.

Треба при цій нагоді сказати, що роки між 1960—1975 були багатим періодом для комплектування україніки, включно з періодичними та серійними виданнями при багатьох американських і канадських університетах. В університетах, в яких працювали й працюють українські бібліотекарі, в них ще з більшою увагою придбавано українські книжки, періодики тощо. Треба висловити спеціяльне признання тим українським науковцям, які від 1950-их років працювали й далі працюють в Індіяна-університеті, зокрема авторові „Покажчика" та сл. п. проф. д-рові Андрієві Турчинові, що в цьому університеті знайшлися „Записки НТШ" за повних 90 років.

Максим Бойко завдав собі чимало труду; він переглянув, мабуть, кожну сторінку

Закінчення на ст. 3.

ВЛАДИКА МАРУСИН В ПОЛЬЩІ

(Архиєпископ Мирослав Марусин відвідав українців в Польщі під час пастирської поїздки від 21-го червня до 7-го липня ц.р. Після повороту Владика переслав отцям і вірним пастирського листа, що його друкуємо внизу)

В днях 21-го червня до 7-го липня мав я ласку відбути пастирські відвідини вірних східніх обрядів у Польщі. Виїхав я з Риму на празник Пресвятої Євхаристії і за благословенням Святого Отця Папи Івана Павла II.

Вже вечером того дня відправив я Святу Службу Божу в історичній церкві Отців Василиян у Варшаві та промовив до зібраних вірних Боже слово. За висловом св. Павла, відкрились мені широко двері для проповіді Євангелії моїм братам. Перебував я, отже, в Польщі 17 днів та відвідав у тому часі бодай 30 міст, де завжди відправляв Богослужби, приймав привіти від вірних, зокрема від дітей та й сам вітав мій нарід, потішав його добрим словом, проповідував йому слово Христової істини.

Відбув я передусім прощу до чудотворної ікони Пречистої Богородиці в Ченстохові, посітив місце народження Святого Отця — місто Вадовіце, а також відвідав відомий табір смерти у Освєнцімі. На долішнім Шлеську мав я щастя відправляти у Вроцлаві, Ополі й Леґніці. Відвідав я Ґожів і ті околиці, де колись жив і служив славної пам'яти о. митрат Мирослав Ріпецький. Незабутніми остались щебетливі голоси дітвори, що вітали свого Владику піснями і квітами. Старші представники громад підносили на рушниках хліб і сіль, подавали наче б короткі звіти про стан церковних громад і просили благословення. В церквах лунав всенародний спів, на обличчях людей котились сльози радости.

Ще глибші переживання остались з архиєрейських відвідин громади в Кракові, Криниці, Перемишлі й Команчі. В княжому городі Перемишлі над Сяном двічі була відправлена торжественна Богослужба: в суботу, 30-го червня, були свячення п'ятьох дияконів, а в неділю, 1-го липня, ці самі диякони отримали єрейські свячення. Церква Пресвятого Серця Христового була вщерть виповнена народом, з'їхалось немало монахинь, а також і велике число священиків.

Переїхав я і землю Холмщини і Підляшшя, землю, скроплену кровю мучеників. В церковці в Костомлотах, що простояла всі бурі і небезпеки вже майже чотириста років, люди навколішки вітали свого владику словами: Отче Владико, ми люди з Підляссся, увійдіть у наш храм, помоліться з нами і поможіть нам. Ми ж уніяти, вірні Церкві і Папі Римському.

На Помор'ї і в західньо-північній частині Польщі знайшов я великі і квітучі громади наших поселенців до Другій світовій війні. Вони вспіли вже не тільки влаштувати своє родинне та громадське життя, але також побудували вже власні церкви і школи, дбають про виховання своїх дітей та молоді, плекають народний та церковний спів, власну культуру і рідні традиції.

На особливу похвалу заслуговують отці духовні, що душпастирюють серед наших вірних. Вони не щадять своїх сил, щоб відвідати всі громади і в неділі та празники служать вони по три, а навіть більше Святих Літургій. Їм до помочі стоять сестри Служебниці та монахині Василиянки як і сестри святого Йосифа. Всі вони чекають на добрі покликання, на молодих новичок до їх манастирів. Дай Боже, щоби по цій пастирській подорожі рідного Владики і по тих привітах дітей та молоді зворушилось неодне молоде серце і наші хлопці та дівчати пішли за голосом Спасителя.

Промовляючи нині до любих братів - українців з-над гробу святого Апостола Петра ще раз переживаю ті мої зустрічі з громадами та поодинокими людьми в Польщі. Там залишив я велику частину мого серця. Тому не перестаю благати Всевишнього Бога, щоб зросив ту новозасіяну ниву росою своєї благодаті і вона видала великі плоди.

А нині сповняю бодай тою дорогою мій святий обов'язок вдячности і складаю сердечну подяку за ту поміч і любов, що її зазнав я в часі моєї прощі і моїх відвідин рідних братів та сестер.

Дякую найперше вам, дітоньки солодкі, що так ніжно вітали ви вашими щебетливими голосами свого владику і обдаровували його квітами, а ще більше тими невинними вашими оченятами. Воно неможливо, щоб Бог не вислухав ваших молитов про кращу долю святої Церкви рідного народу.

Дякую нашій любій молоді, що у своїх привітах виявила велику благородність духа і відважно висловила свої бажання, покликуючись у тому на Божі права і природні права людини.

Дякую старшим громадянам за хліб і сіль, за привіти і за заяву вірности Богові, святій Церкві, Христовому Намісникові на землі, власним традиціям і рідному своєму народові.

Але дякую таки зосібна тому любому нашому народові, що в часі моїх архипастирських відвідин стояв як один чоловік і наче б цілющу воду пив слова проповідей. Здавалось іноді, що по храмі несеться не голос проповідника, але слово віків, що не одна людина говорить, але промовляє вся Церква.

Не можна забути на цьому місці і тої братньої любови та помочі, що нею обдарував нас увесь польський єпископат на чолі з кардиналом -примасом Польщі. Владики в Польщі виявили цю готовість і на майбутнє так, щоби наша церква могла жити і розвиватись та процвітати. Того хоче Святий Отець і так постановив про Східні Церкви Другий Ватиканський Вселенський Собор. Велика це отож потіха для всіх українських єпископів у світі, а зосібна для Блаженнішого Верховного Архиєпископа Йосифа. Він бо за свою Церкву поніс навіть кайдани, а нині далі молиться за її долю.

Пастирські відділи Української Церкви в Польщі перші в тому роді по 40 роках від ув'язнення наших владик. Це архиєрейське посіщення є для нас даром з неба. Нехай отож ім'я Господнє буде благословенне від нині і до віка. Амінь.

† **Мирослав**
Архиєпископ

У СЕРЕДУ, 22-ГО СЕРПНЯ, арештовано в Делласі 99 осіб за демонстрацію та хуліганство на вулицях міста. Більшість людей арештовано біля міської ратуші, де вони спалили американський прапор, плювали на нього і обливали будівлі фарбами. Демонстранти були частиною походу, що його організувала міжнародна партія молоді у протесті проти перевибору Роналда Реґена.

Світлій пам'яті А. Бандери

(У 40-ий день його смерти)

В пополудневих годинах гарного і гарячого 19-го липня ц. р. якось несподівано й різко, немов алярмово, задзвонив телефон. В телефонічній трубці зразу невпізнаний голос розгублено проказав: „Андрій Бандера не живе". Ця жахлива вістка видалась мені якимсь грубим і несамовитим жартом, не хотілося вірити, що здорового, який ніколи не хворів, повного творчих дерзань Андрія, з яким ми тільки два дні тому зустрічались, не стало серед живих.

—Що ви говорите?!—вирвалось у мене,—це ж неможливо!... Хіба не гріх вам займатись такими жартами?

—Може і гріх,—відізвався заломаний, вже впізнаний голос,—алеж це страшна і жахлива дійсність. Нагла жорстока смерть забрала Андрія від нас!"

Хотілося плакати, кричати, але було трудно. З грудей вирвалось тільки: „О, Боже, чому він, чому Андрій, чому Бандера?"

І по телефонічних дротах полетіла трагічна вістка в усі кінці світу. Несподіваний відхід Андрія Бандери був болючим для його дружини, для його дітей, сестер родини, для численних друзів, приятелів і знайомих. Це велика втрата для багатьох організацій, товариств установ, у яких так активно і віддано працював св. п. Андрій. Зокрема, не заступима це втрата для Організацій Українського Визвольного Фронту і ОУН, для української спільноти та українського народу.

Алеж „Не нам діла Твої судити, Господи". Звершилася свята воля Його, бо так видно написано було у „книзі буття" Андрія. На торонтонському кладовищі, біля могили його матері, виросла ще одна могила, далеко від рідної батьківщини—України, далеко від мюнхенської могили його славетного батька Степана Бандери, за яким він так завжди тужив. Могилу Андрія вкрито сотнями вінків живих квітів та любови. Перед лицем Всевишнього,—вірю я, — станула родина Бандерів. Три могили злучилися в одну... Не на суд, а по нагороду, за працю і страждання у боротьбі за волю своєї улюбленої батьківщини, покликав їх Господь. Бож „Ніхто немає більшої любови, як той, хто життя своє кладе за друзів своїх!"—вказував нам наш Божественний Спаситель. І таку жертву життя віддали Степан, Ярослава і Андрій Бандери.

Св. п. Андрій Бандера

Ким був св. п. Андрій Бандера, що відійшов від нас у засвіти в свої тільки 38 років життя? Доля зготувала йому тяжке життя від хвилини приходу на світ. Ціла родина Бандерів у тяжких обставинах війни і переслідувань скиталась по усіх-усюдах, скриваючись перед оком новітнього Ірода, у тисячу разів страшнішого за того Ірода, який переслідував Святу Родину в часи дитинства Ісуса Христа. І цьому новітньому Іродові повелося—він довів до передчасної смерти матері, сина, як перше батька.

Світлої пам'яти Андрій перейшов важкий життєвий шлях, проте в нашому українському житті він належав до виняткових особистостей. Хто мав нагоду пізнати його ближче, той подивляв його оптимізм, кольоритність, його динаміку в багатогранних зацікавленнях суспільно-громадськими й політичними питаннями.

Він ніколи не втрачав віри в перемогу. Стимулом його праці була безмірна любов до свого рідного, до України. Андрій Бандера був надзвичайно доброї вдачі, завжди готовий допомогти іншим. Як журналіст, він відзначався непересічним талантом і радо працював на відтинку зовнішніх зв'язків, де легко знаходив приятелів для української справи між чужинцями. Його знали в усіх політичних партіях Канади, він мав друзів у чужомовній пресі, радіо, телевізії, з якими співпрацював. Він особисто багато активізувався в справі оборони політичних в'язнів у ССР, організовував протестні голодівки, в яких своєю твердою вдачею був витривалим до кінця, часто-густо ризикуючи навіть своїм здоров'ям. Однак, живши в еміграційних обставинах, був також реалістом.

Андрій Бандера в свій час важко пережив втрату свого батька-героя, це дуже відбилося на його житті. Ще глибше, бо вже дорослою людиною, він пережив передчасну смерть своєї матері. Він залишився із своїми двома сестрами і власною родиною. Життя ставило перед ним, як батьком трьох дітей, певні вимоги, які требу було розв'язувати, що він і здійснював добре.

Андрій, наскрізь відданий українській справі соборник, знаходив спільну мову і був другом усіх, які так чи інакше допомагали визвольним змаганням українського народу. Відданий ідеалам свого батька, якого він дуже любив і поважав, він ніяк не міг погодитися з тим, за що деякі, таки свої, не припинять нападів на нього і по смерті, часто гірше ворога. Це його дуже боліло, зокрема переживав Андрій за батька в цьому році, коли українська спільнота у діяспорі відзначала 25-річчя трагічної геройської смерти Степана Бандери.

І ось ненадійно кінець... Офіційно „після наглого удару серця" св. п. Андрій відійшов від нас туди, де немає журби, болю і страждань, а життя вічне. Чи це воля Божа, чи просто збіг обставин, що рівно у 25-річчя смерти свого діда, перед Андрієвою домовиною стоїть його з болю занімілий 14-річний син Степанко—тезко свого славного дідуся, зі своєю матір'ю і сестричками, як стояв тоді, у 1959 році, Андрій, теж 14-річний, над домовиною свого батька у Мюнхені? Ні він тоді, ні тепер його син, хоч у болю і смутку, не плакали, а вдивлялися у спокійні обличчя батьків, які вміли жити і боротися.

На похоронні відправи у Торонто зібралася п'ятитисячна українська громада, прибувши, можна б сказати, з усіх кінців світу. Протягом трьох днів тисячі людей у випоўненій по береги великій церкві Св. Покрови і в її подвір'ї особистою участю прощали св. п. Андрія. Були також численні телеграми, телефони, листи співчуття, квіти; були тут представники урядових чинників, багато духовенства на чолі з Владикою, представники етнічних груп, українських світових, крайових і місцевих організацій, товариств, установ, преси, радіо і телевізії. Це не був тільки похорон—це була велика жалоба на національна маніфестація, маси людей, що клонили голови перед великим іменем—перед Бандерою. Величаві соборні панахиди і похоронні відправи духовенства з Владикою, при співі славного хору „Прометей" надавали ще більшої урочистости цій всенародній жалобі.

Національний український прапор вкривав домовину св. п. Андрея Бандери, пригадуючи своїм і чужим, що не пересічний це похорон. Численні організаційні прапори підкреслювали активність й працю Покійного, а сотки вінків і квітів були виявом признання і любови. Сотні автомашин під наглядом міської порядкової поліції, яка формувала похоронну колону, рушили за труною на місце вічного спочинку св. п. Андрія. Торонтонці-канадці зупинялись із зацікавленням: кого ж це ховають? Хто помер? А місцева преса, радіо і телевізія стверджували, що вже давно Торонто не бачило такого людного похорону, як оцей, що його влаштувала українська громада своєму визначному активістові.

Біля могили матері виросла і Андрієва могила. Ще кілька прощальних промов, спів „Вічної пам'яті", і похилені прапори та грудки гостинної для нас канадської землі, і квіти кинуті на домовину. На поминальну тризну зібралося понад 800 осіб, що заповнили велику залю Українського Культурного Центру. Вони зложили найщиріші співчуття осиротілій дружині-вдові Марусі, дітям-сиротам: Степанкові, тепер насліднbackові роду Бендерів, Данусі, Оленці, сестрі Лесі і всій родині. У прощальних промовах побіч щирого співчуття до родини, всіх їх запевнено, що українська громада не забуде в їхньому горі осиротілих.

В. Дідюк

Поштова скринька ЗУАДК-у

Українці з Польщі пишуть сміливі листи. Вони згадують жахливі часи примусового виселення з Лемківщини у 1947 році, турбуються своїми дітьми та свідомі того, скільки треба натрудитися, щоб зберегти молоде покоління для свого народу. Коли бажають одружитися, шукають за українською дівчиною, або хлопцем. Жалкують, що в школі не мали змоги вчитися української мови і тому стали самоуками. Багато із них поважно хворіє.

Громадянин М. на „одзисканих землях" пише до ЗУАДК-у: „Дитинство наших дітей є дещо ясніше від нашого, яке було опалене димом останньої війни, а ще більше бурхливими подіями по війні, що розігралися в наших рідних сторонах, тобто в південно-східній частині Польщі, звідкіля ми тут опинилися у заключному етапі цих подій. Дитина від ясел через садок і школу просякає атмосферою, в якій доводиться їй виростати. В таких обставинах, коли батьки хочуть віддати нащадка народові, мусять неабияк натрудитися, а то й перенести всякі прикрості.

Про ситуацію у країні, в якій живемо, не пишу, бо про неї широко говориться. Я маю 50 років, а жінка 36. Ми пізно подружилися, бо я шукав за своєю дівчиною. З нами проживає моя мама, яка має 77 років. Ми з дружиною працюємо, а на час праці віддаємо дітей до садка, бо мама вже невсилі опікуватися ними.

Побіч нас проживає брат з дружиною. Мають по 56 років і обидвоє на інвалідській пенсії. Дві замужні доні пішли за своїми чоловіками в світ - одна за своїм, а друга молодша за чужинцем.

Перепрошую за нечисту україністику. Це виникає з самонавчання. Моє покоління не мало змоги вчитися рідної мови в школі.

Щиросердечні побажання від родини М".

Громадянка П., що живе в Ольштинському воєвідстві пише лист латинкою. Розказує про свій невеселий побут. Походить із Сяниччини, а чоловік з Перемищини. Мають четверо дітей. Життя дуже важке, бо обидвоє поважно нездужають. Пенсії не вистачає навіть на викуп харчових карток. Невимовно вдячні ЗУАДК-ові за посилку з одягом. Прохають: „Не забувайте нас у тій жебрацькій країні! Хай Бог щедро заплатить усім, які нам помагають."

Подібні листи напливають майже кожного дня.

Чи можна забути братів і сестер у великій потребі?!

До архіву ЗУАДК-у покладено цінний лист:

„Сердечно дякую Вам в імені моєї тети за щирі святочні побажання та залучений чек на 250 дол. Чек негайно зміняли на інтернаціональний та разом із побажаннями вислала до тих, які вповні занимаються та відповідають за важко хвору тету.

Даток, пересланий Вами, вона певно використає у найбільш відповідний в тому важкому випадкові спосіб. В імені найближчої родини дякую Вам сердечно за те, що Ви не забуваєте у святочний час тих людей, які ціле свої життя працювали в тіні інших для добра нашої справи, а тепер кінчають життя серед чужих, у зовсім чужому оточенні і рідко хтось, крім родини, про них згадує...".

Чи немічні, колись відомі, українські громадяни не заслуговують на пильнішу увагу нашої заокеанської національно заавансованої та заможної спільноти?

О.Т.

Наш протест...

(Закінчення зі стор. 2)

їхати до Вашінгтону матиме вирішальний вплив на справу 1000-річчя християнства України в 1988 році. Цеглина за цеглиною ми будуємо нашими акціями в столиці ЗСА фундаменти, на яких ми будуватимемо слово історичної правди. Найбільшим завданням нашого життя є тепер показати світові, що 1000-річний ювілей християнства є наш, український, а не російський. Ми, шановна редакціє, мусимо розуміти, що ми вступаємо в нерівний бій зі всією совєто-російською машиною від пропаганди, вірніше кажучи, — ми вступаємо в бій з червоною і білою Москвою. Ми мусимо показати світові, що для поневоленої Москвою України нема різниці в імперіялізмі російських колонізаторів — будь це червона, біла, зелена чи взагалі безкольорова Російська імперія. Ми мусимо виховати, вивчити, витренувати самих себе стати могутнім колективом репрезентації нашого народу у вільному світі. Наш народ є поневолений і його слово є паралізоване гострим багнетом пильного і жорстокого окупанта. Ми ж є на волі, тому нашою місією є нести у вільний світ слово українського народу. І нам потрібен тренаж досконального політичного вироблення і національної свідомости, щоб волю нашого поневоленого народу ми донесли до всіх вільних людей світу. На 1000-річний ювілей християнства в Україні в 1988 році ця політична виробленість і національна свідомість у нас, вільних українців Заходу, мусить бути вигострена до криці гострого меча. Саме тому ми масово мусимо бути присутні у Вашінґтоні 16-го вересня. У виконанні наших священних обов'язків перед нашою матір'ю - Україною, во ім'я справедливости і в поклоні перед невмирущою культурою нашого великого народу. Всі до Вашінґтону 16-го вересня і на 1000-річний ювілей нашого християнства в 1988 році!

Ключ до...

(Закінчення зі стор. 2)

„Записок НТШ", що появилися впродовж 90-ти років, і склав покажчик авторів, назв статтей і предметного відсилача. Цим він колосально допоміг всім дослідникам, які часто пам'ятають автора або назву його статті, але не пригадають, в якому році, в якому числі і т. п. вона була публікована. Нелегко знайти такий матеріял зокрема в серійних виданнях, що появлялися багато років підряд чи з перервами. Приготований Максимом Бойком покажчик облегшить працю, бо дав він аж три ключі до „Записок НТШ", а саме:

1. В першій частині своєї праці подає по-азбучно авторів, що друкували свої праці в „Записках НТШ", назви ними публікованих статтей, число тому „Записок", рік видання і сторінки. Праці кожного автора подані також по-азбучно а включають вони навіть найменші замітки.

2. В другій частині упорядковані всі публіковані статті за темами, при чому початкові фрази подані великими буквами. Усіх статтей у назовнім розділі є 1250.

3. В третій частині є індекс до писань авторів у „Записках", цебто відсилач, складений предметно після особистих імен і назв місцевостей, офіційний найменувань і тому подібно. Отже, коли шукач за матеріялами забув ім'я автора та назву його статті, він може знайти після прізвища автора, як Шевченко, Франко, географічної назви Галичина, Закарпаття, або логічного міркування, як Євангелія, преса, проза і т.п.

Передмову до „Покажчика" написав Степан Родіон, автор історії НТШ в Австралії. Перші сторінки зайнятті вступними статтями Максима Бойка, автора „Покажчика", які пояснюють, як користуватися працею тощо. На сторінках 125-130—„Поминки членів", що згадуються в „Записках" переважно до 1910 року. На сторінках 131–135 подані „джерела й матеріяли до історії НТШ". Резюме англійською мовою та „Вихідний аркуш" закінчують це дуже корисне видання.

Цього піонерського видання видано всього 50 примірників офсетом. Очевидно, автор застеріг для себе „копірайт" і кожний бажаючий може замовити собі примірник за всього-навсього десять долярів. До речі, подібного покажчика потребують інші цінні періодики, як „Літературно-Науковий Вісник", видавані на рідних землях календарі та десятки періодичних і серійних видань, у яких статті заслужених авторів залишаються без використування. Цей покажчик може послужити прикладом для індексування інших видань.

Покажчик можна замовляти, пишучи на таку адресу: Volhynian Bibliographic Center, 307 N. Overhill Dr., Bloomington, Ind. 47401.

ЛЄХ ВАЛЕНСА, ЛІДЕР забороненої урядом профспілки „Солідарність" розходиться думками із своїми колишніми співробітниками, щодо тактики все ще живучої профспілки в майбутньому. Більш, як він каже, „гарячі голови" хочуть осягнути мету всякими засобами, включно до організування великих протиурядових демонстрацій Валенса натомість закликає польське робітництво оминати конфронтації з урядом, принайменше під теперішню пору, коли щойно кінчиться процес звільнювання політичних в'язнів на підставі загальної амнестії. Робітництво, зокрема члени і прихильники „Солідарности" повинні абсолютно вичекати на чергову ініціятиву уряду прем'єр-міністра Войцєха Ярузельского. Його погляд розходиться з рішенням підпільних лідерів цієї профспілки і зверненям підписаним п'ятьма підпільниками.

ПРЕЗИДЕНТ РУМУНІЇ Ніколаі Чаушеску, розмовляючи з журналістами заявив, що його уряд ніколи не погодиться на розміщення совєтських ракет будь-якого типу на своїй території, не зважаючи на те, що Румунія й далі залишиться членом Варшавського Пакту. Інтерв'ю з президентом Чаушеску появилося в головних румунських газетах, хоч первісно цю інформацію подав до відома бразилійський часопис „Джорнал до Бразіль", кореспондент якого раніше розмовляв з Чаушеску. В інтерв'ю виразно говориться, що Румунія вже раніше зайняла становище до нуклеарної зброї і це становище не думає тепер міняти.

З глибоким сумом і невимовним болем повідомляємо, що в неділю, 19-го серпня 1984 року в Ґрілі (Колорадо, ЗСА), після несподіваної і важкої недуги, на 63-му році життя **ВІДІЙШЛА у ВІЧНІСТЬ**

бл. п.

МАРІЯ ОВЕЧКО (з дому ШМІДТ)

— наша ДОРОГА І НЕЗАБУТНЯ ДРУЖИНА, МАМА І БАБУСЯ, ДОВГОЛІТНЯ ДОБРОСЕРДЕЧНА НЕВІСТКА-ОПІКУНКА, ЛЮБИМА ВСІМА РІДНИМИ, БЛИЗЬКИМИ І ДАЛЕКИМИ ЗНАЙОМИМИ, МОВНО І КУЛЬТУРНО-ПОБУТОВО ЗУКРАЇЗОВАНА Й ВІДДАНА УКРАЇНСЬКІЙ СПРАВІ, ВРОДЖЕНА НІМКА-БАВАРКА ТА ОДИНОКА ПОМІЧНИЦЯ РЕДАКТОРА-ВИДАВЦЯ „УКРАПРЕС-у".

Залишені Покійною горем прибиті:

чоловік — ІВАН
дочка — ІНҐЕБОРҐ з чоловіком АНТОНОМ
і дітьми — МАРЛЕНОЮ І СОНЕЮ
син — ЮРІЙ
свекруха — ОЛЕНА
брат — КСАФІЙ з дітьми в Німеччині
шваґер — СЕМЕН з дружиною МАРІЄЮ
і дітьми — ГАЛЕЮ І ПЕТРОМ
та дальша Рідня в Німеччині

ВІЧНА ЇЙ ПАМ'ЯТЬ!

В ГАМБУРҐУ, ЗАХІДНЯ Німеччина, розпочався процес проти двох конспіраторів, які свого часу продали для популярного журналу „Штерн" підфальшовані „денники Гітлера" за суму 3,1 мільйона долярів. В конспірацію був замішаний також один з редакторів „Штерну" Ґерд Гайдеман, який їздив з місією закупу цих книжок до Східньої Німеччини. Пізніше виявилося, що Гітлер не писав жадних денників, а фальшівник, підробивши прізвище Гітлера, і уподібнив його почерк, хотів доробитися легким способом. Передбачують що процес триватиме приблизно вісім тижнів.

СЕНАТ У ПУЕРТО РІКО розглядає справу вбивства поліцією двох молодих людей радикальних поглядів, що сталося ще перед шістьма роками. Виглядає, що члени Департаменту справедливости ЗСА старалися цю справу „затушувати" і що зізнання поліції, мовляв вони застрелили тих людей у самообороні, не відповідають правді.

Затверджено...

(Закінчення зі стор. 1)

У самому Ню Йорку квитки можна набувати також у крамниці „Арка", при 48 Схід 7-ма вул., тел. 473-3550. Всі чеки за квитки належить виписувати на Shevchenko Monument Committee.

Представники Комітету у Вашінґтоні поінформували присутніх на засіданні, що з огляду на обмежену можливість постою автомобілів та автобусів в околиці пам'ятника Шевченка проситься всіх організаторів поїздок завчасу нав'язати контакт з бюром Комітету у Вашінґтоні для дальших інформацій і вказівок. Адреса і телефон Комітету: The National Committee to Protest Russification of Ukraine, 810 18th Street, N.W. Suite 807, Washington, D.C. 20006, tel.: (202) 638-0357.

Учасники демонстрації, які плянують бути вже у суботу, 15-го вересня у Вашінґтоні, можуть замовляти кімнати на нічліг в ціні 45 дол. телефонічно або листом у готелі: Twin Bridges Marriott Hotel, P. O. Box 24240, Arlington, V.A. 22202; tel.: (202) 628-4200.

Всі звітування на засіданні виказували, що Крайовий Комітет разом з місцевим Комітетом у Вашінґтоні при помочі багатьох осіб і місцевих організацій вложив багато зусиль для успішного проведення демонстрації і концерту. Крайовий Комітет надіється, що українська громада чисельно запротестує проти нищення українства червоною Москвою.

Наступне засідання Крайового Комітету відбудеться у вівторок, 28-го серпня ц.р. в Домі НТШ, при 63 Четверта аве, в Ню Йорку, о год. 6:30 вечора.

УКРАЇНСЬКА СВІТЛИЧКА ДОПОМАГАЄ БАТЬКАМ ВИХОВУВАТИ ДИТИНУ.

Промовами...

(Закінчення зі ст. 1)

ли дати собі ради із ростом безробіття, занепадом автомобільної індустрії, чим раз вищими податками, занепадом моралі, поширенням наркотиків, абортів за федеральні гроші, оборони, зупинення совєтської агресії в світі, вихованням молоді тощо.

Сьогодні, — заявив Р. Реґен, — наші вояки отримали кращу і більш надійну зброю, зросла мораль в народі, зменшились злочини, безробіття, інфляція, а зросли натомість можливості росту індустрії. Критикував СССР за Афганістан, згадував народи Східньої Европи, поневолені сьогодні Москвою, заповів боротьбу за мир, побудований на гідності і справедливості, засудив проповідування зла і неправди, бо, на його думку, проповідуваний демократами „реалізм" є нічим іншим, як новою формою лібералізму, і запитував присутніх: „чи вам тепер живеться краще, як чотири роки тому?"

„Ми дотримали своїх обіцянок, — заявив Р. Реґен, — а тепер залежить все від народу". Згадкою про успішну Олімпіяду в Лос Анджелесі, президент Р. Реґен закінчив свою, може дещо задовгу промову, яка, однак, як кажуть кореспонденти, ніколи не буває „задовгою".

ГОЛОВНЕ КОМАНДУВАННЯ таїляндської армії повідомило, що В'єтнам почав стягати у прикордонну полосу між Камбоджею і Таїляндом додаткові військові частини і масу різної зброї, включно з танковими і ракетними частинами. Крім того в'єтнамські комуністи систематично провокують малі зудари між прикордонними військами і порушують повітряний кордон Таїлянду. Західні військові спостерігачі заявляють однак, що В'єтнам дійсно збільшив кількість своїх військових частин і поповнив запаси зброї й амуніції, але вони не вірять в жадну офензиву в'єтнамців, бо для цього потрібно було б багато більше війська і військового виряду. В'єтнам, як відомо, втримує у Камбоджі від 160 до 180,000 війська для підтримки тамошнього насадженого Ганоєм і Москвою комуністичного уряду, який веде боротьбу проти об'єднаних партизанських сил, сконцентрованих переважно на кордоні Таїлянду.

ЄВАНГЕЛЬСЬКИЙ ПРОПОВІДНИК Биллі Ґрегам, про поїздку якого до СССР і його контроверсійні заяви про існування свободи релігії в Совєтському Союзі багато писала преса, знову вибирається у паломництво до Москви і трьох інших міст СССР. У вересні він плянує відвідати, на запрошення Російської Православної й інших урядових Церков, три місцевості — Ленінград, Талін і Новосибірськ, де він буде проповідувати у місцевих церквах і домах молитви. Запрошення для Ґрегама передав речник релігійних культів при Раді Міністрів СССР Юрій Смірнов.

ПАКІСТАНСЬКИЙ УРЯД формально обвинуватив афганських комуністів, які являються васалями Москви у переведенні її імперських плянів в тій країні, за напади на пакістанську територію з метою вбивства не тільки переслідуваних ними афганських борців за свободу, але також цивільних пакістанців, які живуть в прикордонній полосі з Афганістаном. Досі у різних сутичках загинуло 104 пакістанці, а багато було поранених. Кабуль, як відомо, збільшив число прикордонних військ на кордоні з Пакістаном і часто порушує цей кордон у переслідуванні афганських повстанців. Речник президента Пакістану Зія-уль-Гака дуже рішучо заявив, що коли випадки вбивств будуть повторюватись, Пакістан буде змушений зміцнити свої прикордонні гарнізони додатковими військовими частинами.

Конференція надбужанців

30-го червня і 1-го липня ц.р., відбулася у Воррені, Миш., у приміщеннях Українського Культурного Центру, конференція — нарада членів президії та редакційної колеґії Об'єднання Надбужанців.

Учасники наради, якою керував голова ОН інж. Семен Романів, вислухали звідомлення голови редакційної колеґій мґра Миколи Мартинюка, та доповнюючі з'ясування мґра Івана Базарка, д-ра Іларіона Калиневича, мґр Наді Хмари-Олійник, голови мишиґенського комітету Ірини Іваницької і секретаря Володимира Макара, як рівнож передані листовно думки і суґестії членів редколеґії, які не могли прибути на конференцію — ред. Анатоля Демуся, інж. Івана Кравчука та інж. О. Заставного.

По обговоренні найважливіших справ, вирішено приступити до завершення праці Центрального Комітету Об'єднання Надбужанців, обраного на першому Загальному з'їзді земляків Надбужанщини 1-го червня 1981 року та підписати умову з друкарнею „Компютопринт" у Кліфтоні, Н. Дж.

Якщо не зайдуть непередбачені перешкоди, перший том ілюстрованого історично-мемуарного збірника „Надбужанщина", об'ємом до 1000 сторінок повинен появитися з друку на весні 1985 року. У збірнику будуть поміщені матеріяли, що стосуються повітів Сокаль-Белз, Радехів, Кам'янка Бузька та областей — Холмщина і Підляшшя. У зв'язку з тим, передбачений другий Загальний з'їзд земляків Надбужанщини повинен відбутися більш-менш у половині 1985 року. Точний час і місце з'їзду будуть подані своєчасно.

Президія Центрального Комітету закликає всіх земляків надбужанців та заінтересованих осіб сильніше підтримати цю велику спільну справу у її кінцевій стадії як морально, так і матеріяльно. Готову книгу отримають „в символічному дарунку" всі члени Об'єднання Надбужанців і симпатики, які вплатили або ще вплатять бодай по 100 долярів на наш видавничий фонд. Повний список жертводавців буде поданий у книзі. Імена фундаторів (з вплатами від 1,000 і більше) та меценатів (від 500 дол. і більше) будуть подані в збірнику з їхніми світлинами й біографічними даними.

Дальше листування в справі матеріялів до збірника, як рівнож знімки, просимо спрямовувати на адресу: Mr. M. Martyniuk, P.O. Box 1694, Bloomington, Ind. 47402, USA. Гроші на видавничий фонд просимо висилати на одну з двох адрес: Mr. Jar Nura, 376 E. Washington Ave., Apt. C-84, Bridgeport, Conn. 06608, USA, або Mr. W. Makar, 25 Wolseley Street, Toronto, Ontario, Canada M6T 1A3.

Пресово-інформаційна реферетура ЦК „Об'єднання Надбужанців".

Св. п. І. Лучишин

Українська громада у Швайцарії супроваджала 10-го липня ц.р. тленне тіло покійного інж. Івана Лучишина в останню дорогу в місті Цюріх на цвинтар Афольтерн.

Його 89-літній (20-го травня 1895-6-го липня 1984) життєвий шлях характеризує безупинна й віддана праця для народу в різних площинах: господарській, виховній, культурно-освітній, харитативній, політичній та журналістичній.

Як фахівець по закінченні торговельної і технічної шкіл організує він після Першої світової війни торговельно-кооперативне життя в Перемищині, що привело до переслідувань польською окупаційною владою, його арешту й по звільненні з тюрми до втечі на Чехо-Словаччину. Тут він вишколюється на інженера гірничих наук в Пшібрамі і по короткій фаховій праці повертається до Галичини. Не дивлячись на труднощі із боку польських властей, він засновує спочатку у Львові, а відтак в Перемишлі текстильну фабрику. Його професійне заняття закінчує німецька окупація західніх земель в 1941 році. Німці загарбили і зліквідували його з великими труднощами засноване підприємство.

Вже як 19-літній юнак зголосився він добровольцем до Українських Січових Стрільців, щоб служити рідному народові, що йому австрійська влада перешкодила й покликала у свої ряди. Після звільнення з війська бажав і далі брати активну участь у визвольних стремліннях, виїхав на східні землі, щоб уникнути російського полону. Під час української революції включився в неї активно й щойно по окупації України большевиками повернувся до Галичини, щоб на полі торговельно-кооперативної діяльности причинитися до піднесення господарського добробуту українського населення. Рятуючись перед дальшими переслідуваннями польських властей, він утік на Чехо-Словаччину, звідкіля по закінченні дальших студій і короткій фаховій праці повертається до Галичини, де включається у виховну й вишкільну працю молоді. Став інспектором при Головній Управі „Рідної Школи" у Львові, дбаючи про фахове й освітнє навчання молодих ремісників. Крім цього завдання, він став постійним співробітником тижневика „Громадський Голос", редактором місячника „Каменярі" та головою Союзу Молоді „Каменярі". Йому також завдячуємо видання брошури про „пацифікацію" українського населення польськими репресійними органами в 30-их роках. І. Лучишин нелегально вивіз до Праги багато матеріялів, знімок, свідчень, щоб організувати протестаційну акцію. Він був делеґатом від усіх українських партій.

Еміґрація на Захід в 1944 році провадила його через Словаччину до Західньої Німеччини, де він продовжує громадську-суспільну працю; став також членом Української Національної Ради та членом Найвищої Контрольної Ради.

Журналістичну діяльність на чужині розвинув він по переїзді до Швайцарії в 1951 році. У тижневику „Ауфбау" було поміщено 42 його статті на українську тематику. Редакція журналу видала німецькою мовою його брошуру про національну політику російської комуністичної партії на Україні. Інж. Лучишин слідкував за публікаціями на українську тематику в чужих виданнях і своїми листами звертав увагу редакцій на неслушні чи викривлені репортажі, звіти чи твердження. Він був також тимчасовим співробітником Радіо „Свобода" в Мюнхені. Часто зустрічали ми його дописи до різних українських еміґраційних часописів, головно до щоденника „Свобода".

В Швайцарії включився бл.п. Іван в громадсько-суспільну працю, був головою Управи і головою Контрольної комісії Українського Об'єднання у Швайцарії. З нагоди ювілеїв і річниць виголошував змістовні доповіді.

Наша громада втратила одного із визначних діячів у суспільно-громадському й політичному житті нашої еміґрації. Цю втрату уболіваємо не лише ми, але, в першу чергу, горем прибита його дружина Лідія, яка до останніх хвилин його життя була вірною і відданою товаришкою на його життєвому шляху.

Управа Українського Товариства у Швайцарії